

Написано от Боян Стефанов
Петък, 10 Юни 2022 11:41 -

www.bnr.bg

публикувано на 10.06.22

Една разходка в миналото на столичните трамваи и тролейбуси

Градският транспорт в столицата обикновено е в основата на новини, които са с негативна конотация. Допреди десетилетие причината беше амортизираният и замърсяващ околната среда подвижен състав и нередовността на пътниците, днес пък причината са недостигът на средства за заплати на водачите и поддръжка, високите цени на горивата и електроенергията и спадът на пътниците, провокиран от пандемията от Covid-19. Настоящата тема обаче няма да фокусира вниманието върху проблемите с тази обществена услуга, а ще се опита да разкрие любопитни детайли от историята му. За помощ в тази нелека задача, потърсихме един от нейните изследователи Дариан Георгиев. Първите сведения за транспорт, наричан от софиянци трамвай, се появяват в края на 19 век. Тогава превозното средство представлявало т.нар конски омнибус, чийто маршрут свързвал днешният площад "Света Неделя" с гарата, Горна баня и Княжево. Дариан обаче започва своята история от момента, в който трамваят вече се движи по релси.

"През 1901 година са открити шест линии. Първият трамвай се е движел около центъра. Единият маршрут е бил от Централна гара до катедралата "Свети Крал". Другият е преминавал по улица "Търговска", а третият е вървял по маршрута на днешните трамваи 20 и 22 – от улица "Странджа" до малко преди гара "Подуене" – споделя в интервю за Радио България познавачът.

По онова време столицата ни не разполага със съответната административна структура, която да има капацитета да управлява този вид транспорт, а и електрическата мрежа на града. Затова през 1898 година общината сключва договор с френско дружество, което да поддържа осветлението и мрежата и с белгийско, което да достави мотрисите.

"В самото начало в София не е било обособено дружество за трамвайния транспорт" – продължава историята си нашият водач из историята на градския транспорт в столицата. – „Градът се е обслужвал от белгийско такова. Първите мотриси са били белгийски с електроника на ББС. Мотрисите, които пристигат малко преди Първата световна война са от марката "Цепелин" се движат по маршрута до квартал "Княжево". След отделянето ни от белгийското дружество, следват договори с фирми като "Сименс", „Ман“, "Бреда" и други западни марки. Първият български трамвай пък излиза от завода през 1924 година под формата на ремарке, построено от екипа на инженер Теодосий Кардалев. Ремаркетото е базирано на дотогава съществувалите мотриси "ББС", които постепенно излизат от експлоатация. Ремаркетото се прикача към останалите движещи се по онова време мотриси от други марки.

Първите трамвайни мотриси, произведени изцяло в България се появяват през 50-те години, когато по маршрута на трамвай №5 поема специално произведената за нея мотриса "Република". Разрастването на трамвайната мрежа и появата на нови 10 линии през 50-те, налага производството и на други модели подвижен състав. Така се появяват мотрисите "Космонавт", "Комсомолец", "България 1300" и "София".

Вероятно ще се запитате откога участник в движението по столичните улици стават и

Написано от Боян Стефанов
Петък, 10 Юни 2022 11:41 -

тролейбусите? Дариан знае отговора и ни го споделя с усмивка:

През 1941 година тръгва първата тролейбусна линия, свързваща Княжево с тогава все още село Горна Баня. По време, а и след Втората световна война, този вид транспорт спира, а през 50-те години бива подновено изграждането на тролейбусните линии. Характерното за тролейбусните линии е това, че увеличаващият се пътничкопоток, особено в южните квартали на София, налага покупката на много нови возила. В началото на 60-те години, тогавашната Столична дирекция "Тролейбусен транспорт", сключва договор с "Шкода" за доставката на няколкостотин бройки от модела "9 TP". Тези тролейбуси стават най-разпространените не само в София, но и в цяла България по онова време.

Освен познавач на историята на градския транспорт, Дариан Георгиев е и страстен колекционер на негови умалени макети от пластмаса, част от които изработва сам. Жителите и гостите на столицата могат да разгледат някои от тях в специална изложба, която ще остане под купола на Ларгото /между сградите на Министерския съвет, Президентството и ЦУМ/ до 23 юни. Освен макетите на столичния електротранспорт, посетителите могат да разгледат и красивото им съчетание с градската среда, претворено в картините на художничката Ирина Иванова.

Цялата статия може да прочетете на адрес:

<https://bnr.bg/radiobulgaria/post/101660241/edna-razhodka-v-minaloto-na-stolichnite-tramvai-i-troleibusi>